

לא לאוריינטציה אירופית

דב בן מאיר מתנגד בכל תוקף להצעה שישראל תבסס את עתידה על אוריינטציה אירופית, וזאת מכמה סיבות: האנטישמיות שממשיכה לשגשג באירופה, שיעורם הגובר של המוסלמים באוכלוסייתה, החשיבה הקולוניאליסטית הגזענית שהיא הנחילה למנהיגינו בעבר – וכמובן, הקשר ההדוק שטיפחנו עם ארצות-הברית.

הצעתם של פרופסור גורני וד"ר זיידנברג לבסס את עתידה של ישראל על אוריינטציה אירופית ("אופקים חדשים", גיליון 14) טומנת בחובה סכנה קיומית למדינה, לטווח ארוך. לא זו בלבד שאירופה היא מולדת האנטישמיות ויוצרת השואה - הממשיכה לטפח את העימות ההיסטורי בין הנצרות ליהדות - אלא ששנאתה ליהדות התחזקה לאחרונה עד כדי כך שהיא מספקת במה לדעות המטיפות לחיסולה של מדינת היהודים.

יושב ראש הכנסת ראובן ריבלין, בוחן השחתה אנטישמית בבית קברות יהודי בצרפת, מאי 2004.

הסלידה מהיהודים טבועה עמוק בהיסטוריה ובמנטליות האירופית (צילום: איי-פי)

הסלידה מהיהודים, ובעקבותיה הסלידה ממדינת ישראל, טבועה עמוק בהיסטוריה ובמנטליות האירופית (ודי לנו שנוכיר את התנהגותה של שווייץ כלפי פליטים יהודים שהתדפקו על שעריה, ואת העלמת הרכוש היהודי על-ידי המוסדות הכספיים שלה). יש להניח שגם בעתיד יועדפו האינטרסים של מדינות ערב (ובראשן פלסטין) על פני אלה של ישראל. נזכיר כאן, שמספר המוסלמים באירופה גדל במהירות רבה, ובעוד עשרים וחמש שנה יגיע שיעורם באוכלוסיית היבשת ליותר מ-20%.

נכון הדבר, התנועה הציונית נולדה דווקא באירופה, בעקבות "אביב העמים" ותנועת האמנציפציה של המאה ה-19. אלא שצחוק הגורל הוא כי דווקא האנטישמיות החילונית שהחלה לפרוח במרכז אירופה באותה עת (בעקבות התמוטטות הבורסות של וינה וברלין, בשנת 1873), היא ששכנעה את תנועת התחייה היהודית לחפש פתרון טריטוריאלי, ולא רק אוטונומי, להבטחת המשך קיומו של העם היהודי. הרצל בכבודו ובעצמו טען כי הוצאת היהודים מאירופה תבטל את העילה לקיום האנטישמיות...

דא עקא שאירופה העניקה ליוצאים ממנה לציון מתנה בלתי-רצויה, והיא השקפת עולם הקולוניאליסטית שרווחה ביבשת זו באותם ימים: רק הלבנים נחשבים לבני-אדם - לימים, גם היטלר אימץ את הגישה הזאת ושכללה. מכאן נובעת החלוקה הבלתי-מתחשבת של אזורי ההשפעה באפריקה בין המעצמות האירופיות. חלוקה זו קרעה לגזרים שבטים ומדינות, ואפריקה סובלת מכך עד היום; מכאן גם נכוונתה של בריטניה "להעניק" לנו את אוגנדה – כאילו לא חיו שם בני-אדם; וזהו, כמובן, שורש התפישה הציונית ש"עם ללא ארץ חוזר לארץ ללא עם".

הגישה הקולוניאליסטית הזאת הצמיחה במהלך השנים גידולי פרא רבים: חיים ארלוזורוב וברל כצנלסון שטיפחו, אמנם בהיחבא, תוכניות לטרנספר של ערביי א"י (רחבעם זאבי היה תלמידם הנאמן); "העזרה" שהגישו חיילי צה"ל לפלסטינים שברחו במהלך הקרבות ב-1948; ואמרתו של משה דיין - כאילו היה צייד לבן של אריות באפריקה - שהוא מסתכל על הבעיה הערבית מבעד לכוונת של הרובה...

למרבה הצער, המנהיגות הפוליטית של המדינה – אם מתנועת העבודה ואם מן הליכוד – הנחילה את הגישה הזאת גם לדורות הצעירים שנולדו בישראל או באו בשעריה. רק כך אפשר להבין את הקמת "התנועה לארץ ישראל השלמה" על-ידי טבנקין ובגין; את אמרתה של גולדה מאיר, שאין עם פלסטיני ושגם היא פלסטינית; ואת הברית הבלתי-קדושה בין שמעון פרס ואריק שרון בימי סבסטיה העליזים - שהולידה את "גוש אמונים", ובעקבותיו את קן הנחשים הרוחש עתה בשטחים.

מלחמת יום הכיפורים יצרה תהליך של התעוררות והתנערות מהמורשת הקולוניאליסטית האירופית: נכוונתו של מנחם בגין לחתום על הסכם שלום עם מצרים; הצבעתה של סיעת הליכוד בכנסת בעד ההסכם עם ירדן (ויתור על חלום "שתי גדות לירדן"); ביצוע "הסכם חברון" על-ידי נתניהו (אישור הנכוונות לחלוקת ארץ-ישראל המערבית) – ועתה, הכרזותיו של ראש הליכוד בדבר זכותם של הפלסטינים למדינה משלהם.

נכוונתה של ישראל לקבל את כל השינויים הללו נובעת מתהליך ההתבגרות שלה כמדינה, מעצם יכולתה לקום ולהתמודד מבחינה צבאית, מדעית, חברתית

ותרבותית עם העולם הערבי הניצב מולה. השינוי הזה התחולל הודות למאות אלפי הפליטים שברחו מאימת השטנה האירופית; מיליון העולים מארצות ערב, שראו בהקמתה של המדינה אות משיחי משמים, ולאחרונה גם מיליון העולים מברית-המועצות לשעבר – שאחרי 70 שנה של מחיקת זהותם היהודית, קמו והצהירו שהם חלק מן העם היהודי ומדינתו ישראל.

מלחמת יום הכיפורים סימלה גם את ההתנתקות הסופית של המדינה ממורשתה הציונית האירופית. "הרכבת האווירית" (המלאה בציוד צבאי, אשר עזר לנו לנצח במלחמה) הטביעה את החותם הסופי על האוריינטציה האמריקנית שלנו. לא רק העזרה הצבאית והכלכלית, לא רק המטרייה הפוליטית - גם האמונה המשותפת בערכי יסוד, כמו שוויון האדם והנכונות לקום ולעזור לזולת, להקריב חיים ומשאבים כדי להילחם ברוע הפושה בעולם, יצרה גשר איתן של שיתוף פעולה שאין כמוהו בעולם.

היד שהושיט הענק האמריקני לשרוליק הקטן אינה מקוממת רק את העולם הערבי והמוסלמי ("השטן הגדול והשטן הקטן"), אלא גם את מדינות אירופה. לפתע נבצר מהן להתייחס ליהודי ולמדינתו כאל היורשים העלובים והנרמסים של נושאי הטלאי הצהוב, מימי-הביניים ועד לתקופת השואה.

לא בכדי הן כוללות גם את ישראל בביקורתן ובשנאתן כלפי ארצות-הברית, שהצילה אותן בשתי מלחמות עולם, תוך הקרבה של מאות אלפים מבניה, שהזרימה משאבים אדירים לשיקומה של אירופה והעניקה לה מטרייה גרעינית להגנה מפני ברית המועצות, לאחר מלחמת העולם השנייה.

הציונות המשוחררת מכבלי העבר האירופי צופה למזרח תיכון חדש, דמוקרטי ומשוחרר מקנאות פנאטית, שלצדו תוכל לפרוח ולתרום את תרומתה הייחודית - ואילו עם אירופה נמשיך לעשות עסקים, שכן אצלם זה העיקר... אבל נסרב בכל תוקף להתרפק על ערכיה הצבועים והמזויפים.